

Petra Škarja

ZATJE

Velike resnice
malih doživetij

Trbovlje, 2019

»Razbijte hranilnik, poberite iz njega zadnje prihranke in kupite letalsko karto. Pojdite v svet z odprtimi očmi in ušesi. Vsrkajte znanje, različnost, širino, pridobite zglede, naučite se razmišljati drugače – in pridite nazaj polni izkušenj in inovativnosti. To vam bo dalo tisto bistveno prednost – od vas pa je odvisno, da sami sebe prepričate, da s svetovno širino lahko uspete tudi doma. Ves uspeh, vsi dosežki ... se začnejo v glavi.«

Ivo Boscarol, Pipistrel

KAZALO

7	Le kaj je na teh potovanjih?
11	Svet je krut in ljudje so hudobni
15	Ko to spoznaš, si lahko samo še ponižen
17	Ubogi je ...
19	Kdo smo mi, da sodimo?
25	Bonton
27	Bogat, a reven v mislih
33	Izgubili smo ...
35	Vsakdo v življenju bije svoje bitke
39	Daj no, ne stokaj!
41	Da slučajno ne (pro)padeš!
47	Hodi in hodi in hodi
49	Izogibala sem se ljudi ...
53	Ljudje govorijo ...
57	Virtualni svet
65	Življenje je v osnovi preprosto
69	Kriza že, ampak ...
77	Ko drugi vedo, kaj je zate dobro

79	Kam se ti tako mudi?
83	Kratko, a sladko
85	»Pomagaj drugim.« Kaj pa sebi?
89	Ljudje so dobri, ljudje pomagajo
95	Išči dalje
97	Ko te je sram pred samim seboj ...
103	Jaz. Ti. Mi vsi.
107	Moja razvajenost
109	Kako zares spoznaš ljudi
111	Smo Slovenci res tako pošten narod?
121	Najprej pometi pred svojim pragom
123	Živiš v živalskem vrtu ali v divjini?
131	Sporočilo šolarjem
135	Ko sem te pogledal v oči ...
139	Ljubezen premika gore
143	Ravnovesje
145	Kaj je smisel življenja?
149	Kaj sploh znamo
153	Gore. Le kaj je na njih?
157	Mamina solata in kmečki pogovori
163	Podpiram, ampak ...
167	Sezul me je!
173	Skrivnost uspeha?
175	O avtorici

LE KAJ JE NA TEH *potovanjih?*

»Pa kaj vidiš v teh potovanjih?« mi retorična vprašanja postavlja oče, ko iskrivih oči kažem fotografije. »Česar ni v Sloveniji, lahko vidiš pa v tej škatli,« še rad doda in pokaže na računalnik.

Oče moj dragi, tudi sama se velikokrat sprašujem, kaj je v resnici tako privlačnega na potovanjih.

Ne gre za fotografije. Ne gre za nova poznanstva. Ne gre za iskanje česa ali za miritev nemirnega duha. Ne gre niti za kljukanje destinacij s seznama krajev, ki jih želim videti v življenju.

Bistvo je drugje ...

Besedno sem še prešibka, da bi znala podati dober odgovor, ki bi zajel bistvo. Morda v resnici ni naloga uma, da razloži. Samo vem, da je. Morda tam ne vidim nič tako revolucionarnega, a občutim in zaznavam stvari, ki jih doma ne.

Čutim, da sem zaradi potovanj drugačna. Boljša. Da manj sodim in bolj zaznavam. Da bolje razumem in sprejemam različnost ter lažje razmišljam širše. Lažje *spregledam* sicer očitno, lažje opazim, kar je v domačem okolju mnogokrat neopaženo, močnejše cenim edinstvene malenkosti.

S tem bolj spoznavam sebe in svet. Zunanjega in notranjega. In bolj ko poznaš sebe (kar je verjetno kar vseživljenjski proces), več širine ko imaš, bolj in hitreje lahko izražaš svoje talente na tem svetu, v tokratnem življenju.

V domačem okolju, prežetem z miselnimi in s čustvenimi povezavami vsega poznanega, mi to priključijo spomine in izkušnje ter premnoge misli, ki jih sploh ne zmorem odmisлити, da bi dosegla globino.

Morda je najbolj bistveno to, da mi potovanja razbijajo priučene norme, *kaj je normalno*. Kmalu ugotoviš, da ima vsak narod na svetu svoja merila normalnosti. Ko to začutiš, spoznaš, da se je res nesmiselno stiskati v škatlico *biti normalen*. Ker ta škatlica ne pije vode nikjer drugje kot le tu na vasi - torej v Sloveniji. Bistveno več kot prilagajanje tej škatlici ti v življenju prinese sprejemanje različnosti, spoznavanje različnih kultur in običajev, sporazumevanje v različnih jezikih, poznavanje zgodovine ... in s tem širjenje osebnega obličja, kaj vse je v življenju mogoče. Šele ko razbiješ to škatlico, zares lahko začneš graditi sebe iz notranjosti navzven in ne obratno.

Takšna potovanja mi ozavestijo nekaj, kar sicer v nekem delu misli vem, a na to dostikrat pozabim – da so za življenje zares pomembni predvsem voda, hrana in varno okolje. In da življenju dajejo smisel

odnosi in ustvarjalnost. Vsemu ostalemu dajemo prevelik pomen in posledično namenjammo preveč časa in skrbi.

A včasih so ta potovanja tudi težka. In prav to jim daje poseben čar, saj s tem povečajo tvojo hvaležnost do vsega. Ko tri dni nikakor ne prideš do hladne pitne vode, začneš ceniti našo pitno vodo na vsakem koraku. Šele ko dva meseca na roke pereš perilo v mrzli vodi, ceniš tako vsakdanji pralni stroj. Šele ko dva meseca ješ plastično hrano tipičnega sveta Kalifornije, ceniš solato z maminega vrta. Šele ko občutiš nevarnosti in grozote sveta, ceniš mir Slovenije in varnost na vsaki ulici.

Tako kot šele ko izgubiš vse svoje imetje, začneš ceniti malenkosti, kot so vilice. In mnogi cenimo zdravje šele takrat, ko zbolimo. Mnogi šele ob izgubi prijatelja cenijo trenutke, ki so jih preživeli z njim.

A to moraš nekako občutiti ali biti s tem v zelo tesnem stiku. Slišati ali videti to po televiziji ni isto. Ni niti približek tega. To moraš občutiti, da zares razumeš.

V resnici gre za to, da ob vsem tem vedno bolj razumem življenje in znam živeti. Ali pa vsaj verjamem v to. Že to je dovolj, da mi je življenje v celoti – lepše.

Iz knjige CAMINO – Od suženjstva do svobode

SVET JE *krut* IN LJUDJE SO *hudobni*

»A ne vidiš, kako ljudje izkoriščajo? Poglej sebe – kolikokrat so te že izkoristili, a ni to zadosten dokaz, kako slabi so ljudje?«

Imaš prav.

»Ne zatiskaj si oči. Ljudje so slabi, žalijo, samo nase gledajo. Ti povem primere ...« Ni treba. Jih poznam. Mnogo.

»Tudi samo življenje ni pravično. Poglej, kakšne grozote se dogajajo otrokom, koliko slabega je na svetu! Poglej samo ...« Ja, ja, vem, poznam, vidim.

»In če vse to veš in poznaš – zakaj potem tako trmasto lažeš sama sebi, da svet ni tako krut in da so ljudje dobri?«

Ker tako želim.

Svet je krut in ljudje so hudobni. Vem. Vsak dan lahko najdem stotine dokazov za to. Če želim. Ampak ne želim.

Kar iščeš, to najdeš. Ne morem neposredno spreminjati sveta in ljudi okoli sebe. Lahko pa v vsakem hipu usmerjam svoj pogled.

Vsak večer pred spanjem imam eno luškano navado. Spomnim se in si zapišem tri najlepše stvari preteklega dne. Samo tri. Samo najlepše. S tem treniram svoj um, da se namerno osredotoča na vse lepo, kar se mi je v dnevu zgodilo, in iz tega izlušči tri najlepše od najlepših. S takim treningom misli pomirjena in z nasmeškom zaspim. To ne pomeni, da v dnevu ni bilo nič slabega in bolečega. Nasprotno – v najtežjih dneh je pravi izziv najti tri lepe stvari. A vedno se najdejo.

Vsako jutro sama pri sebi zašepetam v nebo/vesolje/namišljenim prijateljem ali pač svoji norosti: »Kaj čudežnega imaš pa danes pripravljenega zame?« Ves dan korakam po svetu z radovednim delom sebe, ki kot na preži išče, kje je kakšen čudež. In veste, kaj – vsak dan se najde kaj čudežnega! Nekaj lepega, česar moj razum ne zna matematično dokazati in razumeti. Torej – čudežno.

»Živiš lahko na dva načina. Lahko se pretvarjaš, kot da ni nič čudežno. Lahko pa imaš vse za čudež.«

Albert Einstein

»Ah, ti živiš v nekem pravljичnem svetu ... V svojem mehurčku.«

Verjetno res. Pa saj, če smo realni, nihče od nas ne pozna prave resnice. Vsakdo živi v neki svoji iluziji. Vsakdo si sam ustvarja svojo realnost, na nek način živi 'v zmoti'. Če že je tako – zakaj si ne bi ustvarila takšne, ki mi je všeč?

»Kar počakaj, ko boš starejša, boš počasi dojela, da ne moreš spremeniti sveta, pa če se še tako trudiš ...«

Morda res.

A kakšen smisel ima življenje, če ne občutiš radosti, ko nekemu polepšaš dan? Kakšen pomen ima naš obstoj, če za seboj ne puščamo nečesa, kar se bo dotikalo src in misli generacij za nami? Kakšen razlog je v vsakojutranjem vstajanju, če ne prav upanje, pričakovanje nečesa lepega, čarobnega?

Ne vem, če bomo kdaj 'spremenili svet na bolje'. Vem pa, da je moje življenje lepše in bogatejše, če verjamem, da ga lahko. Če iz dneva v dan storim vsaj kakšno malenkost v to smer.